

การศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุของ
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
A Study of the State and Problems of the Elderly Social Welfare Performance
in Tha Luang Subdistrict Administrative Organization, Tha Luang District, Phra
Nakhon Si Ayutthaya Province

ทรงพล ชันธพัทธ์ *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหา การดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๒) เพื่อเปรียบเทียบสภาพ และปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยการจัดบริการ ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยการพัฒนาชุมชน ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงจำนวน ๔๙๑ คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง จำนวน ๒๑๖ คน โดยคำนวณด้วยสูตรของเครซีและ มอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ ๙๕ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที ค่าเอฟ และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

๑) สภาพและปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพการดำเนินงานด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และด้านที่พักและศูนย์บริการ ปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านที่พักและศูนย์บริการ และด้านนันทนาการ ตามลำดับ

๒) กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน และสภาวะสุขภาพแตกต่างกัน เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมแตกต่างกัน

* ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา สถานภาพสมรสจำนวน บุตร แหล่งที่มาของรายได้ และผู้ช่วยเหลือดูแลแตกต่างกัน มีความเห็นไม่แตกต่างกัน สำหรับกลุ่ม ตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส จำนวนบุตร และสภาวะสุขภาพแตกต่างกัน มีความเห็นว่าองค์การ บริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน แหล่งที่มาของรายได้ และผู้ช่วยเหลือดูแลแตกต่างกัน มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การดำเนินงานสวัสดิการสังคม

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the state and problems of the elderly social welfare performance in Tha Luang Subdistrict Administrative Organization, Tha Luang District , Phra Nakhon Si Ayutthaya Province and 2) to compare the state and problems of the elderly social welfare performance in Tha Luang Subdistrict Administrative Organization classified by personal factors, managerial factors , economic and social factors and community development factors. The sample of this study comprising 216 respondents who were selected by simple random sampling technique from the population of 491 elderlies who lived in the area of Tha Luang Subdistrict. This sample size derived from the computation by Krejcie and Morgan formula at the level of confidence ๙๕ percentage. The research tool for data collection was a questionnaire and the statistics used for data analysis consisted of percentage, mean , standard deviation, t- test and f- test with Post Hoc Comparison by Scheffe method.

The research findings were as follows:

The state and problems of the elderly social welfare performance in Tha Luang Subdistrict Administrative Organization in overall was at moderate level, while considered in each aspect found that the aspect of service the providing was at the highest level, followed by the aspect of entertainment, social security by care taker family and protection, health and medical treatment and the aspect of home and service center , respectively. The problems of the performance in Tha Luang Subdistrict in overall was at moderate level. The problems of the elderly social welfare in Tha Luang Subdistrict Administrative Organization in overall was at the moderate level, while the aspect of social security , care taker family and protection was at the highest, followed by the service of officials, health and

medical treatment , home and service center and aspect of entertainment, respectively.

The sample with different monthly income and health condition had different opinion in overall toward the state of the elderly social welfare performance in Tha Luang Subdistrict at significant statistic level .05, whereas the sample with different educational level, marital status, children number, source of income and care taker had no different opinion. While the sample with different marital status, children number and health condition had different opinions in overall toward the problems of the elderly social welfare performance at significant statistical level .05, whereas the sample with different educational level, monthly income, source of income and care taker had no difference.

Key Word : social welfare performance

บทนำ

จากโครงสร้างประชากรของไทยในปัจจุบันซึ่งมีจำนวนประมาณ ๖๖ ล้านคนพบว่ามีประชากรวัยสูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) ๗.๓ ล้านคนคิดเป็นร้อยละ ๑๑ ของประชากรทั้งหมดซึ่งจัดได้ว่าสังคมไทยเป็นสังคมผู้สูงอายุมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ด้วยเงื่อนไขที่มีประชากรผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ ๑๐ โดยสถิติผู้สูงอายุของไทยในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ คือมีประมาณร้อยละ ๑๐.๕ ที่เป็นเช่นนี้เพราะอัตราการเกิดของประเทศไทยลดลงตลอดมาและในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ คาดว่าจะมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๑๘.๕ ดังนั้น การก้าวขึ้นสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็วของสังคมไทยย่อมจะส่งผลให้วิถีชีวิตและพฤติกรรมของผู้คนในสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการเตรียมมาตรการออกมารองรับอย่างทันที่เพื่อให้พร้อมที่จะก้าวทันสถานการณ์ของผู้สูงอายุและปรับกระบวนการทัศนคติเดิมจากที่มองผู้สูงอายุว่าเป็นภาระของสังคมเปลี่ยนไปเป็นผู้ใช้ประโยชน์ที่สะสมมายาวนานให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

ในสังคมก่อนการอุตสาหกรรมและในครอบครัวขยายผู้สูงอายุได้รับการเคารพนับถือและเป็นผู้ให้คำปรึกษาในการประกอบกิจกรรมของครอบครัวผู้สูงอายุมีบทบาทสำคัญในการประกอบกิจกรรมของชุมชนบทบาทสำคัญของผู้สูงอายุในครอบครัวคือการเป็นผู้ดำเนินการตัดสินใจและมีอำนาจสิทธิขาดในการถือครองทรัพยากรที่ก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจเช่นที่ดินผู้สูงอายุมีคุณค่าในการเป็นผู้มีประสบการณ์สูงมีทักษะและความชำนาญโดยเฉพาะเป็นผู้ที่ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของประเพณีนิยมสู่บุตรหลานในบางสังคมผู้สูงอายุสตรีมีบทบาทมากในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ของสังคมที่ไม่อนุญาตให้คนหนุ่มสาวหรือผู้ชายเข้ามามีส่วนร่วม

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดบริการสาธารณะแก่ชุมชนในหลายด้านรวมทั้งภารกิจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กสตรีผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสไว้ในหมวด ๒ มาตรา ๑๖ (๑๐)

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามพระราชบัญญัติข้างต้นจึงได้กำหนดให้จัดทำแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยให้มีการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งแผนดังกล่าวกำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตและเรื่องการส่งเสริมอาชีพให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย การสังคม สงเคราะห์และการพัฒนาดังนั้นจึงถือได้ว่าในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและความรับผิดชอบต่อการส่งเสริมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่

ผู้สูงอายุยังเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า เปี่ยมล้นไปด้วยประสบการณ์ชีวิตและองค์ความรู้ ซึ่งจะเป็นรากฐานที่สำคัญในการที่จะสร้างความเข้มแข็งให้แก่ครอบครัว ชุมชน สังคม สิ่งเหล่านี้จะได้รับการถ่ายทอดจากปู่ย่าตายายสู่ลูกหลานและสมาชิกในชุมชน และสังคม โดยมีการรวบรวม เผยแพร่ ตลอดจนคัดกรองเพื่อส่งต่อสิ่งที่มีคุณค่าเหล่านั้นสู่สังคม และมีการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะสังคมจีน ผู้สูงอายุได้รับความยกย่องนับถือและให้ความสำคัญซึ่งตรงข้ามกับชาวตะวันตกที่ยกย่องคนหนุ่มสาว และมีทัศนคติว่า ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่ไม่ทันต่อเหตุการณ์และไร้ความสามารถ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จึงถูกทอดทิ้งให้ช่วยเหลือตนเองมากกว่าจะได้รับการดูแลเอาใจใส่

อย่างไรก็ตาม สังคมส่วนใหญ่ก็ไม่ได้มองข้ามประสบการณ์ที่ผ่านมาของผู้สูงอายุในอันที่จะส่งผลให้ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคมในฐานะที่เป็นผู้มีวิสัยทัศน์และผู้ให้ประสบการณ์ ดังจะเห็นได้จากการที่มีผู้สูงอายุจำนวนมากไม่น้อยที่ยังมีความสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและสังคมส่วนรวม โดยเฉพาะผู้นำของหลายประเทศในโลกล้วนอยู่ในวัยสูงอายุ

อย่างไรก็ดี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีบทบาทในการในการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ.๒๕๔๒ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๓๖รัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน (เบี้ยยังชีพ) ขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนเดือนละ ๒๐๐ บาทซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับเงินเพิ่มพิเศษในภาวะเศรษฐกิจถดถอยคนละ ๑๐๐ บาท/เดือนรวมได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุคนละ๓๐๐ บาท/เดือนสำหรับสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนภารกิจจากกรมประชาสงเคราะห์มาตั้งนั้นจึงได้ถือปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยคุณสมบัติพื้นฐานของผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพคือ) มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น๒) มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพหรือถูกทอดทิ้งหรือขาดผู้อุปการะเลี้ยงดูหรือไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรีให้ปรับเพิ่มเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยให้ปรับเพิ่มเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพเป็นคนละ ๕๐๐ บาท/เดือน

รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนด้านการสร้างหลักประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเบิกจ่ายสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุในอัตราคนละ ๕๐๐ บาทต่อเดือนโดยใช้หลักเกณฑ์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒

รัฐบาลปัจจุบันนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนด้านการสร้างหลักประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเบิกจ่ายสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุจัดให้มีเบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขั้นบันไดสำหรับผู้สูงอายุ โดยผู้ที่มีอายุ ๖๐-๖๙ ปี จะได้รับ ๖๐๐ บาท อายุ ๗๐-๗๙ ปี จะได้รับ ๗๐๐ บาท อายุ ๘๐-๘๙ ปี จะได้รับ ๘๐๐ บาท และอายุ ๙๐ ปีขึ้นไป จะได้รับ ๑,๐๐๐ บาทโดยใช้หลักเกณฑ์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒

จากความสำคัญของผู้สูงอายุดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรคนหนึ่งขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุโดยมุ่งให้ตอบสนองนโยบายรัฐบาลและสอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุให้มากที่สุดผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพ และปัญหา การดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานสวัสดิการผู้สูงอายุว่ามีลักษณะอย่างไร และมีปัญหาในการดำเนินงานด้านสวัสดิการมากน้อยเพียงใดเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ได้พิจารณาและนำไปปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้นทั้งในสายตาของผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหา การดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ และปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาตามปัจจัยส่วนบุคคล ต่อปัจจัยการจัดบริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

๑.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ๑ กลุ่ม ได้แก่ ผู้สูงอายุที่รับสวัสดิการสังคมจากองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงจำนวน ๕ หมู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน ๔๙๑ คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๒๑๖ คน

๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุจำนวน ๒๑๖ คน คิดจากประชากรที่รับสวัสดิการจากองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้ตารางกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน โดยประชากร ๔๙๑ คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง ๒๑๖ คน ซึ่งผู้วิจัยจำแนกตามจำนวนผู้สูงอายุที่รับสวัสดิการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง แต่ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ๒๑๖ คน (Krejcie & Morgan อ้างถึงในนิศารัตน์ ศิลปเดช) โดยคิดตามสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุทั้งหมดที่มีอยู่ในแต่ละหมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยประยุกต์จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ

๑. เนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยสร้างเป็นคำถามแบบเลือกคำตอบ (check list) จำนวน ๗ ข้อสำหรับผู้สูงอายุที่รับสวัสดิการสังคมมีคำถามเกี่ยวกับเพศอายุระดับการศึกษาสถานภาพสมรส จำนวนบุตรสภาวะสุขภาพผู้ช่วยเหลือดูแล

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริการสร้างเป็นคำถามแบบเลือกคำตอบ (check list) จำนวน ๓ ข้อ

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพและปัญหาการได้รับบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ๕ด้านได้แก่ ๑. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ๒. ด้านที่พักและศูนย์บริการ ๓. ด้านนันทนาการ ๔. ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัวผู้ดูแลและการคุ้มครองและ ๕. ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ผู้วิจัยสร้างให้มีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ๕ ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) โดยกำหนดคะแนนแทนระดับความพึงพอใจดังนี้

๕ หมายถึงมีสภาพ/ปัญหาในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึงมีสภาพ/ปัญหาในระดับมาก

๓ หมายถึงมีสภาพ/ปัญหาในระดับปานกลาง

๒ หมายถึงมีสภาพ/ปัญหาในระดับน้อย

๑ หมายถึงมีสภาพ/ปัญหาในระดับน้อยที่สุด

๒. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

๒.๑ ศึกษาหลักการทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง

๒.๒ ศึกษาวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๓ สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

๒.๔ นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความตรงตามเนื้อหา (content validity)

๒.๕ นำเครื่องมือวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

๒.๖ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้สูงอายุที่รับสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในหมู่บ้านที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ ชุดจากนั้นนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach 's alpha coefficient) เพื่อหาความเชื่อมั่นซึ่งได้ค่าเท่ากับ ๐.๙๑

๒.๗ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

๑. ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๕ หมู่เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล

๒. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุซึ่งรับสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๕ หมู่โดยการเก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุที่มารับสวัสดิการสังคมจริงจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่มีความสมบูรณ์นำไปจัดระบบและบันทึกข้อมูลก่อนนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และคำนวณค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการบริการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และคำนวณค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ ๓ ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสภาพและปัญหาการได้รับบริการสวัสดิการสังคมแก่

ผู้สูงอายุใน ๕ ตำบล ได้แก่ ๑. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ๒. ด้านที่พักและศูนย์บริการ ๓. ด้านนันทนาการ ๔. ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัวผู้ดูแลและการคุ้มครองและ ๕. ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) จากนั้นแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นระดับของความพึงพอใจ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	๔.๒๑-๕.๐๐	มีสภาพ/ปัญหาในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	๓.๔๑-๔.๒๐	มีสภาพ/ปัญหาในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	๒.๖๑-๓.๔๐	มีสภาพ/ปัญหาในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	๑.๘๑-๒.๖๐	มีสภาพ/ปัญหาในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	๑.๐๐-๑.๘๐	มีสภาพ/ปัญหาในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามและตรวจให้คะแนนคำตอบในแบบสอบถามเป็นรายบุคคลแล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลที่รวบรวมมา มีการหาค่าเพื่อวิเคราะห์ผล

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับไม่ได้ศึกษาจนถึงระดับประถมศึกษา (ร้อยละ ๖๖.๒๐) มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ ๙๓.๕๒) มีจำนวนบุตร ๓-๔ คน (ร้อยละ ๙๔.๔๔) มีรายได้ต่อเดือน ๑,๐๐๑-๕,๐๐๐ บาท (ร้อยละ ๘๒.๘๗) มีแหล่งที่มาของรายได้จากสวัสดิการสังคม (ร้อยละ ๖๓.๔๒) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว (ร้อยละ ๘๔.๗๒) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามี หรือภรรยา หรือญาติพี่น้อง เป็นผู้ช่วยเหลือดูแลเป็นผู้ดูแล (ร้อยละ ๕๘.๓๓) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบว่ามีการจัดสวัสดิการสังคม (ร้อยละ ๑๐๐) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการสังคมจาก อบต. (ร้อยละ ๑๐๐) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมโครงการสร้างหลักประกันด้านรายได้ของผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ) (ร้อยละ ๑๐๐)

๑.๒ สภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงมีสภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม

ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และด้านที่พักและศูนย์บริการ

๑) เมื่อพิจารณาจำแนกตามด้านปรากฏผลดังนี้

๑.๑) ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานด้านนี้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อบต. ให้บริการด้วยความสุภาพ และเป็นมิตร สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ อบต. ให้ความเป็นกันเองเสมือนญาติผู้ใหญ่ และอบต.เต็มใจดูแลเอาใจใส่ และกระตือรือร้นในการให้บริการ

๑.๒) ด้านนันทนาการ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานด้านนี้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อบต.จัดกิจกรรมงานวันพ่อวันแม่ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ อบต.จัดงานรื่นเริง เช่น วันสงกรานต์วันครอบครัว และ อบต.ส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้สูงอายุในรูปของกลุ่มชมรม หรือ สมาคมผู้สูงอายุ

๑.๓) ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และคุ้มครอง พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานด้านนี้ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อบต. จัดให้มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร เช่น ในห้องน้ำ ทางเดินทางเท้าเป็นต้น สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ อบต.บริการมาปณกิจศพสำหรับผู้สูงอายุไร้ญาติ และอบต.ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง จนวาระสุดท้ายของชีวิต โดยจัดพบปะและให้ความรู้ความเข้าใจแก่สมาชิกในครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ

๑.๔) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานด้านนี้ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อบต. ส่งเสริมการออกกำลังกาย เช่น เดินแอโรบิค การรำไม้พลอง ฯลฯ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ อบต. จัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุขในชุมชน และอบต. บริการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับผู้สูงอายุ

๑.๕) ด้านที่พักและศูนย์บริการ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานด้านนี้ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริการซ่อมแซมที่พักอาศัยที่ชำรุดทรุดโทรมแก่ผู้สูงอายุ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ การบริการครอบครัวอุปการะ (รับเลี้ยงดู) ผู้สูงอายุ และการบริการบ้านพักคนชราในชุมชนแก่ผู้สูงอายุที่ไร้ที่พึ่งพิง

๒) เมื่อพิจารณาตามตัวแปรต้น ปรากฏผลดังนี้

๒.๑) ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการศึกษา-ประถมศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษาปรากฏผลดังนี้

๒.๑.๑) กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการศึกษา-ประถมศึกษา มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงมีสภาพการดำเนินงานด้านนันทนาการ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่

ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และด้านที่พักและศูนย์บริการ

๒.๑.๒) กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานด้านนันทนาการสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านที่พักและศูนย์บริการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง และด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล

๒.๒) สถานภาพการสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพสมรส และ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพ หม้าย/หย่าร้างแยกกันอยู่ มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพสมรสปรากฏผลดังนี้

๒.๒.๑) กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงาน ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านนันทนาการ และด้านที่พักและศูนย์บริการ

๒.๒.๒) กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพ หม้าย/หย่าร้างแยกกันอยู่ มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงาน ด้านนันทนาการ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านที่พักและศูนย์บริการ และด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง

๒.๓) จำนวนบุตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรจำนวน ๓-๔ คน และกลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรจำนวนอื่นๆ มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามจำนวนบุตรปรากฏผลดังนี้

๒.๓.๑) กลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรจำนวน ๓-๔ คน มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงาน ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่มีค่าสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านนันทนาการ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง และด้านที่พักและศูนย์บริการ

๒.๓.๒) กลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรจำนวน อื่นๆ มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงาน ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านนันทนาการ และด้านที่พักและศูนย์บริการ

๒.๔) รายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ ๑,๐๐๐-๕,๐๐๐ บาท และ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้อื่นๆ มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มตัวอย่างมีอื่นๆ มีความเห็นว่า

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงมีสภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายได้ต่อเดือนปรากฏผลดังนี้

๒.๔.๑) กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ ๑,๐๐๐-๕,๐๐๐ บาท มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงาน ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านนันทนาการ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านที่พักและศูนย์บริการ และด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่

๒.๔.๒) กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้อื่นๆ มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงาน ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านนันทนาการ ด้านที่พักและศูนย์บริการ และด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่

๒.๕) แหล่งที่มาของรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างแหล่งที่มาของรายได้จากสวัสดิการสังคม และกลุ่มตัวอย่างแหล่งที่มาของรายได้ อื่นๆ มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ปรากฏผลดังนี้

๒.๕.๑) กลุ่มตัวอย่างแหล่งที่มาของรายได้จากสวัสดิการสังคม มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านนันทนาการ ด้านที่พักและศูนย์บริการ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง

๒.๕.๒) กลุ่มตัวอย่างแหล่งที่มาของรายได้ อื่นๆ มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงาน ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านนันทนาการ ด้านที่พักและศูนย์บริการ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง

๒.๖) สภาวะสุขภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงมีสภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามสภาวะสุขภาพปรากฏผล ดังนี้

๒.๖.๑) กลุ่มตัวอย่างที่มีสภาวะสุขภาพ ไม่มีโรคประจำตัว มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงาน ด้านนันทนาการ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านที่พักและศูนย์บริการ และด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง

๒.๖.๒) กลุ่มตัวอย่างที่มีสภาวะสุขภาพ มีโรคประจำตัว มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงมีสภาพการดำเนินงาน ด้านนันทนาการ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง และด้านที่พักและศูนย์บริการ

๒.๗) ผู้ช่วยเหลือดูแล พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ความช่วยเหลือดูแลคือสามี/ภรรยา/ญาติพี่น้อง และกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ความช่วยเหลือดูแลคือ บุตร มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามผู้ให้ความช่วยเหลือดูแลปรากฏผล ดังนี้

๒.๗.๑) กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ความช่วยเหลือดูแลคือสามี/ภรรยา/ญาติพี่น้อง มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานด้านนันทนาการ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัวผู้ดูแลและการคุ้มครอง ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และด้านที่พักและศูนย์บริการ

๒.๗.๒) กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ความช่วยเหลือดูแลคือ บุตร มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานด้านนันทนาการ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และด้านที่พัก

๕.๑.๓) ปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านที่พักและศูนย์บริการ และด้านนันทนาการ เมื่อพิจารณาจำแนกตามด้าน

เมื่อพิจารณาจำแนกตามด้านปรากฏผล ดังนี้

๑) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาความเหมาะสมของงบประมาณ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัญหาการรับรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของโครงการ และปัญหาความสะดวกในการบริการ

๒) ด้านที่พักและศูนย์บริการ

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านที่พักและศูนย์บริการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาระยะเวลาของโครงการสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัญหาความเหมาะสมของงบประมาณ และปัญหาการรับรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของโครงการ

๓) ด้านนันทนาการ

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคม ด้านนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาความเหมาะสมของงบประมาณ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัญหาการรับรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของโครงการ และปัญหาความสะดวกในการบริการ

๑.๔) ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และคุ้มครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคม ตามด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาความเหมาะสมของงบประมาณ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัญหาความสะดวกในการรับบริการ และปัญหาการรับรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของโครงการ

๑.๕) ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคม ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาความเหมาะสมของงบประมาณ สูงที่สุด รองลงมา ปัญหาความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินโครงการ และ ปัญหาการรับรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของโครงการ

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรต้น ปรากฏผล ดังนี้

๒.๑) ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการศึกษา-ประถมศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษาปรากฏผล ดังนี้

๒.๑.๑) กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการศึกษา -ประถมศึกษา มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านที่พักและศูนย์บริการ และด้านนันทนาการ

๒.๑.๒) กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัวผู้ดูแลและการคุ้มครอง ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านนันทนาการ และด้านที่พักและศูนย์บริการ

๒.๒) สถานภาพการสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งที่มีสถานภาพสมรส มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพ หม้าย/หย่าร้างแยกกันอยู่ มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพสมรสปรากฏผลดังนี้

๒.๒.๑) กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพ สมรส มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่า มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านที่พักและศูนย์บริการสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่

๒.๒.๒) กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพ หม้าย/หย่าร้างแยกกันอยู่ มีความเห็นว่ องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้าน นันทนาการ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านที่พักและศูนย์บริการ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง และด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่

๒.๓) จำนวนบุตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวน บุตร ๓-๔ คน และ กลุ่มตัวอย่างที่มี จำนวนบุตร อื่นๆ มีความเห็นว่ องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงาน สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามจำนวนบุตร ปรากฏผล ดังนี้

๒.๓.๒) กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวน บุตร ๓-๔ คน มีความเห็นว่ องค์กรบริหารส่วน ตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ด้าน สุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านนันทนาการ และด้านที่พักและ

๒.๒.๒) กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนบุตร อื่นๆ มีความเห็นว่ องค์กรบริหารส่วน ตำบล ท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านความมั่นคงทาง สังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านนันทนาการ ด้านที่พักและศูนย์บริการ และด้านสุขภาพและการ

๒.๔) รายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน ๑,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน อื่นๆ มีความเห็นว่ องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหา การดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตาม รายได้ต่อเดือนปรากฏผล ดังนี้

๒.๔.๑) กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน ๑,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท มีความเห็นว่ องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านความ มั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการให้บริการของ เจ้าหน้าที่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านนันทนาการ และด้านที่พักและศูนย์บริการ

๒.๔.๒) กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน อื่นๆ มีความเห็นว่ องค์กรบริหารส่วน ตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้าน สุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านนันทนาการ และด้านที่พักและศูนย์บริการ

๒.๕) แหล่งที่มาของรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างแหล่งที่มาของรายได้จากสวัสดิการ สังคม และกลุ่มตัวอย่างแหล่งที่มาของรายได้ อื่นๆ มีความเห็นว่ องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ปรากฏผล ดังนี้

๒.๕.๑) กลุ่มตัวอย่างแหล่งที่มาของรายได้จากสวัสดิการสังคม มีความเห็นว่ องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านความ

มั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครองสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านที่พักและศูนย์บริการด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่

๒.๕.๒) กลุ่มตัวอย่างแหล่งที่มาของรายได้ อื่นๆ มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแลและการคุ้มครอง สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านนันทนาการ ด้านที่พักและศูนย์บริการ และด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล

๒.๖) สภาวะสุขภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสภาวะสุขภาพ ไม่มีโรคประจำตัว และกลุ่มตัวอย่างที่มีสภาวะสุขภาพ มีโรคประจำตัว มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับปาน เมื่อพิจารณาจำแนกตามสภาวะสุขภาพปรากฏผล ดังนี้

๒.๖.๑) กลุ่มตัวอย่างที่มีสภาวะสุขภาพ ไม่มีโรคประจำตัว มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัวผู้ดูแลและการคุ้มครอง ด้านนันทนาการ ด้านที่พักและศูนย์บริการ และด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล

๒.๖.๒) กลุ่มตัวอย่างที่มีสภาวะสุขภาพ มีโรคประจำตัว มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านนันทนาการ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านที่พักและศูนย์บริการ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล, ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง

๒.๗) ผู้ช่วยเหลือดูแล พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ที่ให้ความช่วยเหลือดูแล คือ สามเณร/ภรรยา/ญาติพี่น้อง และกลุ่มตัวอย่างผู้ที่ให้ความช่วยเหลือดูแล คือ บุตร มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาจำแนกตามผู้ให้ความช่วยเหลือดูแลปรากฏ ผลดังนี้

๒.๗.๑) กลุ่มตัวอย่างผู้ที่ให้ความช่วยเหลือดูแล คือ สามเณร/ภรรยา/ญาติพี่น้อง มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านนันทนาการ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลและด้านที่พักและศูนย์บริการ

๒.๗.๒) กลุ่มตัวอย่างผู้ที่ให้ความช่วยเหลือดูแล คือ บุตร มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านนันทนาการ ด้านที่พักและศูนย์บริการ และด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องสภาพ และปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

๕.๒.๑ สมมติฐานที่ ๑ สภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงมีสภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และด้านที่พักและศูนย์บริการ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงไม่ว่าจะเป็นการได้รับสวัสดิการ การจัดการสุขภาพ การช่วยเหลือ/ดูแล และการจัดโครงการต่างๆ เป็นไปตามความต้องการของผู้สูงอายุเอง ทั้งนี้การจัดกิจกรรมต่างๆ ได้รับการสนับสนุนเงินทุน งบประมาณ อุปกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ เร่งถนอมทรัพย์ (๒๕๕๐) ที่ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ : กรณีศึกษา ตำบลยางหนึ่ง อำเภอสарภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การจัดการบริการสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุในตำบลยางหนึ่ง อำเภอสарภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง ๖ ด้าน คือ ด้านบริการ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านนันทนาการ ด้านบริการทางสังคม ด้านการทำงาน ด้านที่อยู่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสันต์ชัย มั่งธรรม (๒๕๕๒) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการได้รับบริการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า สภาพการได้รับบริการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง

๕.๒.๒ สมมติฐานที่ ๒ ปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านที่พักและศูนย์บริการ และด้านนันทนาการ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง ได้รับความร่วมมือกับทุกๆหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อประสานงานในการดำเนินโครงการ งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ ความร่วมมือของผู้เข้าร่วมโครงการ การเตรียมความพร้อมในการดำเนินโครงการ ระยะเวลาในการจัดโครงการ การประชาสัมพันธ์โครงการ การ

ให้บริการด้วยความเต็มใจและเสมอภาคเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดา ศิลากุล (๒๕๔๘) ได้ศึกษาเรื่องการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า การจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลจัดได้อยู่ในระดับน้อย โดยสวัสดิการด้านนันทนาการ ด้านรายได้ จัดได้อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา และด้านที่อยู่อาศัยจัดได้อยู่ในระดับน้อย และ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ หมั่งห้อง (๒๕๕๑) ที่ศึกษาเรื่องสถานภาพและแนวทางการพัฒนาบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในชุมชนเขตเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่าปัญหาด้านบริการสวัสดิการสังคมในปัจจุบันสำหรับผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอมริสา ตันสถิตย์ (๒๕๔๕) ที่ศึกษาถึงปัญหาและความต้องการบริการสวัสดิการของผู้สูงอายุ ชุมชนหมู่ ๑๖ เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าปัญหาและความต้องการบริการสวัสดิการของผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก

๒.๓ สมมติฐานที่ ๓ กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยการจัดบริการแตกต่างกัน มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสภาพ และปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุแตกต่างกัน โดยผู้วิจัยขออภิปรายผลตามลำดับดังนี้

๒.๓.๑ กรณีสภาพการดำเนินงาน

๑) ตัวแปรระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีสภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($t=๒.๒๓๗$, $sig.= ๐.๐๘๓$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงดำเนินงานด้วยความเสมอภาคกันทุกคนและให้บริการด้วยความเต็มใจจริงใจจึงไม่มีความแตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเนณัฐชา จีรพัฒน์พงศ์ (๒๕๕๓) ที่ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน เห็นว่ามีการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาดไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎา สายเมธา (๒๕๕๒) ที่ศึกษาเรื่อง ผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ จังหวัด ผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไม่มีความแตกต่างระดับ .๐๕ ($t=๑.๕๗๔$, $sig.= ๐.๑๑๕$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงดำเนินงานด้วยความเสมอภาคกันทุกคนและให้บริการด้วยความเต็มใจจริงใจจึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎา สายเมธา (๒๕๕๒) ที่ศึกษาเรื่อง ผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไม่มีความแตกต่างกัน

๒) สถานภาพการสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส แตกต่างกัน มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวม

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($t = -2.436, sig. = 0.032$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากสถานภาพการสมรสของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อการมาใช้บริการที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง เพราะว่าในการให้ความช่วยเหลือก็จะให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีสถานภาพสมรสโดยมีบุตรก่อนที่จะมาให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีสถานภาพโสด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิริยาภรณ์ สวัสดิ์รักษา (๒๕๕๔) ที่ศึกษาเรื่องความคาดหวังและการรับรู้ของประชาชนต่อคุณภาพบริการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่าสถานภาพสมรสที่ต่างกัน ส่งผลต่อปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิวิมล มงคลสินธุ์ (๒๕๕๔) ที่ศึกษาเรื่อง ปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุที่มีสถานภาพต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน

๓) จำนวนบุตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนบุตรแตกต่างกัน มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วน ตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($t = -2.241, sig. = 0.033$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนบุตรของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อการมาใช้บริการที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง เพราะว่าในการให้ความช่วยเหลือก็จะให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีจำนวนบุตรมากที่สุดก่อนที่จะมาให้ความช่วยเหลือผู้ที่ไม่มียุติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติรัตน์ ดิศโยธิน(๒๕๕๐) ที่ศึกษาเรื่อง บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนกรณีศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า การมีจำนวนบุตรแตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน ไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ

๔) รายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($t = 1.726, sig. = 0.087$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงดำเนินงานด้วยความเสมอภาคกันทุกคนและให้บริการด้วยความเต็มใจจริงใจจึงไม่มีความแตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิวิมล มงคลสินธุ์ (๒๕๕๔) ที่ศึกษาเรื่อง ปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน เห็นว่าปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน

๕) แหล่งที่มาของรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีแหล่งที่มาของรายได้แตกต่างกัน มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($t = -2.412, sig. = 0.033$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงดำเนินงานด้วยความเสมอภาคกันทุกคนและให้บริการด้วยความเต็มใจจริงใจจึงไม่มีความแตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัชรบด ฤทธิ์

เต็ม (๒๕๔๙) ที่ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้าย จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า ที่มาของรายได้แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

๖) สภาวะสุขภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสภาวะสุขภาพแตกต่างกัน มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($t=๑.๑๓๒$, $sig.= ๐.๐๓๗$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากสภาวะสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อการมาใช้บริการที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง เพราะว่าการให้ความช่วยเหลือก็จะให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีสภาวะสุขภาพไม่ดีก่อนที่จะมาให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติรัตน์ ดิศโยธิน (๒๕๕๐) ที่ศึกษาเรื่อง บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการ ผู้สูงอายุในชุมชน กรณีศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่มีสุขภาพที่แตกต่างกัน มีผลต่อบทบาท การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน ไม่แตกต่างกัน

๗) ผู้ช่วยเหลือดูแล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีผู้ให้ความช่วยเหลือดูแลแตกต่างกัน มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง มีปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($t=-๒.๓๑๕$, $sig.= ๐.๐๖๙$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวงดำเนินงานด้วยความเสมอภาคกันทุกคน และให้บริการด้วยความเต็มใจจริงใจจึงไม่มีความแตกต่าง

ข้อเสนอแนะ

๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) สภาพการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ

๑.๑) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล อบต.ควรจัดให้มีบริการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล เช่น การออกค่ารักษาพยาบาลให้ ๑ ใน ๓ ของค่ารักษาที่ต้องจ่าย อบต.ควรจัดให้มีบริการแพทย์เคลื่อนที่แก่ผู้สูงอายุ และ อบต.บริการให้คำแนะนำ ค่าปรึกษา หรือให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพและโรคร้ายไข้เจ็บแก่ผู้สูงอายุ

๑.๒) ด้านที่พักและศูนย์บริการ อบต. ควรจัดให้มีการบริการแม่บ้าน โดยการจัดส่งแม่บ้านไปช่วยเหลือผู้สูงอายุในการทำงานบ้านต่างๆ อบต. ควรจัดให้มีการตรวจที่พักอาศัยของผู้สูงอายุให้ถูกสุขลักษณะ และ อบต.ควรจัดให้มีบริการที่พักอาศัย ให้แก่ผู้สูงอายุที่ยากจน และพึ่งตนเองไม่ได้

๑.๓) ด้านนันทนาการ อบต. ควรจัดให้มีสวนสาธารณะให้กับผู้สูงอายุ สำหรับพักผ่อนหย่อนใจอบต. ควรจัดให้มีส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้สูงอายุในรูปของกลุ่มชมรม หรือ สมาคมผู้สูงอายุ และ อบต.ควรจัดกิจกรรมนันทนาการร่วมของผู้สูงอายุกับกลุ่มเยาวชนกลุ่มคนในชุมชน กลุ่มเครือข่าย

๑.๔) ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง อบท.ควรจัดให้มีการเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ อบท.ควรจัดอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในชุมชน และอบต.ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องจนวาระสุดท้ายของชีวิต โดยจัดพบปะและให้ความรู้ความเข้าใจแก่สมาชิกในครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ

๑.๕) ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ อบท.ควรจัดให้ความช่วยเหลือเช่นจัดหาที่นั่งขณะรอรับบริการ อบท.ควรให้คำแนะนำ การตอบข้อซักถามปัญหาข้อสงสัยอย่างชัดเจน และ อบท.ควรให้บริการด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

๒) ปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ

๒.๑) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล อบท. หรือผู้บริหารควรเตรียมการในการแก้ไขปัญหา ดังต่อไปนี้ ปัญหาด้านคุณสมบัติของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ ปัญหาด้านคุณสมบัติของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ และ ปัญหาด้านระยะเวลาของโครงการ

๒.๒) ด้านที่พักและศูนย์บริการ อบท. หรือผู้บริหารควรเตรียมการในการแก้ไขปัญหา ดังต่อไปนี้ ปัญหาด้านความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินโครงการ ปัญหาด้านคุณสมบัติของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ และ ปัญหาด้านความสะดวกในการรับบริการ

๒.๓) ด้านนันทนาการ อบท. หรือผู้บริหารควรเตรียมการในการแก้ไขปัญหา ดังต่อไปนี้ปัญหาด้านความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินโครงการ ปัญหาด้านระยะเวลาของโครงการ และปัญหาด้านคุณสมบัติของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ

๒.๔) ด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง อบท. หรือผู้บริหารควรเตรียมการในการแก้ไขปัญหา ดังต่อไปนี้ปัญหาด้านความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินโครงการ ปัญหาด้านคุณสมบัติของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ และปัญหาด้านระยะเวลาของโครงการ

๒.๕) ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ อบท. หรือผู้บริหารควรเตรียมการในการแก้ไขปัญหา ดังต่อไปนี้ปัญหาด้านความสะดวกในการรับบริการ ปัญหาด้านคุณสมบัติของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ และปัญหาด้านระยะเวลาของโครงการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้างต่อไป

๑. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบและทำการพัฒนาการจัดสวัสดิการแก่กลุ่มบุคคลดังกล่าวต่อไปอย่างมีคุณภาพ

๒. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมแก่ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบและทำการพัฒนาการจัดสวัสดิการแก่กลุ่มบุคคลดังกล่าวต่อไปอย่างมีคุณภาพ

บรรณานุกรม

- กฤษฎา สายเมธา. ผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยของแก่น. ๒๕๕๒.
- ฐิติรัตน์ ดิศโยธิน. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนกรณีศึกษาจังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๕๐.
- เนณัฐชา จีรพัฒน์พงศ์. การดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ๒๕๕๓.
- ประสพ รัตนากร. “สุขภาพจิตผู้สูงอายุ.” คุรุปริทัศน์ (ฉบับพิเศษ). ๒๕๒๕.
- ศศิวิมล มงคลสินธุ์. ปัญหาการให้สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ๒๕๕๔.
- สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ๒๕๒๗.
- สุชาติ หมั่งห้อง. สถานภาพและแนวทางการพัฒนาบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในชุมชนเขตเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยของแก่น. ๒๕๕๑.
- สันต์ชัย มั่งธรรม. การศึกษาสภาพการได้รับบริการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ๒๕๕๒.
- สุดา ศิลากุล. การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๔๘.
- อมริสา ตันสถิตย์. ปัญหาและความต้องการบริการสวัสดิการของผู้สูงอายุ ชุมชนหมู่ ๑๖ เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๔๕.